

معادن زغال سنگ کشور تقریباً در بازه های زمانی چهار سال یک بار یعنی مصادف با دوره تغییر دولت ها در کشور فاجعه ای می آفرینند. معدن زمستان یورت استان گلستان، معدن استان سمنان و بدترین آنها در آخرین روز تابستان سال ۱۴۰۳ در استان خراسان جنوبی رخ داد که تا لحظه نوشتن این مطلب، متاسفانه جان عزیز حدود ۴۰ نفر در این فاجعه از دست رفته است و تعدادی زخمی شده اند و برخی در بلوک های دیگر معدن مجبوس هستند.

ساعت ۲۱ شنبه شب بود که به دلیل تصاعد آنی گاز متان در یکی از تونل‌های معدن زغال‌سنگ طبس شرکت معدنجو، انفجاری رخ داد. بر اثر این انفجار ۶۹ کارگر که در دو بلوک این معدن در عمق ۲۵۰ متری زمین مشغول کار بودند، دچار حادثه شدند.

اما چرا این اینگونه حوادث در کشوری مثل ایران با این شدت و تلفات جانی بالا رخ می دهد؛ روند جهانی به سمت کاهش تلفات و بهبود ایمنی معادن پیش می‌رود، در برخی کشورهای توسعه‌یافته، طی ۲۰سال گذشته تلفات معدنی را به میزان ۷۵درصد کاهش داده‌اند. درحالی‌که ایران هنوز با چالش‌هایی در این زمینه مواجه است که نیاز به توجه و اقدام دارد.

بسیاری از معادن در ایران به دلیل نداشتن زیرساخت‌های ایمنی و نظارت کافی و فقر آموزشی با خطرات بیشتری مواجه هستند. نسبت تلفات در ایران به ازای هر یک میلیون تن مواد استخراج‌شده به‌طور متوسط چندبرابر بیشتر از میانگین جهانی است.

فقدان آموزش کافی و مناسب برای کارکنان و اپراتورها در مورد ایمنی و نحوه کار با تجهیزات، عدم رعایت پروتکل‌ها و قوانین ایمنی توسط کارکنان و مدیران معدنی، ساعات کاری طولانی، خستگی، استفاده از تجهیزات غیراستاندارد، قدیمی یا خراب که خطرات فنی را افزایش می‌دهد، عدم نگهداری منظم و دقیق تجهیزات، به‌روزنشدن فن‌آوری با استفاده از تکنولوژی‌های جدید مانند نظارت هوشمند و پیش‌بینی خطرات که به کاهش حوادث و تلفات کمک کرده است، عدم ترمیم و تقویت تونل‌ها و سازه‌های زیرزمینی، تهویه ناکافی منجر به تجمع گازهای سمی و انفجاری، مانند متان، نبود مدیریت ریسک برای پیش‌بینی و پیشگیری از خطرات احتمالی، عدم‌توجه کافی به ایمنی کارگران توسط مدیران، و نبود نظارت مناسب و مؤثر بر اجرای قوانین و مقررات ایمنی، که اغلب ناشی از ضعف اقتصادی بخش معدن است، و بالاخره وجود تحریم نیز اثر تعیین‌کننده‌ای بر کیفیت و ایمنی معادن، همچون سایر وجوه اقتصادی دارد.

شرح ماجرا از زبان یک کارگر معدن

یکی از کارگران معدن طبس در گفت‌وگو با رسانه‌ها روایتی از نجات همکارانش را تعریف کرده و می‌گوید: دیشب در بلوک Cمعدن مشغول کار بودم که یکی از کارگران گفت فرار کنید، معدن گاز دارد و کارگاه آتش گرفته است. من از معدن خارج شدم و بالا آمدم. وقتی دوستانم نیامدند، طاقت نیاوردم و یکی‌یکی آن‌ها را پیدا کردم و با برانکارد و واگن‌ها آن‌ها را از معدن بیرون بردم. به کارگاه دیگر که دوستانم آنجا بودند هم رفتم و آن‌ها را نجات دادم تا بر اثر نشت گاز خفه نشوند. در نهایت خودم بر اثر گازگرفتگی دچار سردرد شدم و بدنام سنگین شدم و از هوش رفتم.

بر اثر این حادثه روز گذشته ۴۰ نفر در قالب تیم‌های تخصصی در معدن طبس در حال امدادرسانی به حادثه‌دیدگان بودند و تا این لحظه صبح دوشنبه دوم مهر ۲۱ نفر جان باخته‌اند. ۱۷ مصدوم نیز با تلاش تیم‌های تخصصی امدادی نجات یافته‌اند و با توجه به اینکه ۱۷ نفر همچنان مجبوس هستند، احتمال افزایش فوتی‌ها وجود دارد.

در پی این حادثه، رئیس‌جمهور با صدور دستوراتی به وزرای کشور، صنعت، معدن و تجارت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، کار و تعاون و استاندار خراسان جنوبی، خواستار تسریع در پیگیری وضعیت مصدومان حادثه و بررسی علت وقوع این حادثه و جان باختن کارگران این معدن شد.

مسعود پزشکیان ضمن صدور این دستورات خواستار بسیج همه امکانات برای تسریع در رسیدگی به وضعیت معدن زغال سنگ طبس، دلجویی از خانواده جان‌باختگان و درمان مصدومان این حادثه شد.

محمد باقر قالیباف نیز با اعزام همکاران مجلسی و نمایندگان مردم در خانه دولت خواستار رسیدگی جدی به این حادثه دردناک در معدن طبس شد.

معاون اول رئیس‌جمهور نیز در تماس‌های تلفنی جداگانه با وزرای صمت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، استاندار خراسان جنوبی و رئیس جمعیت هلال‌احمر، آخرین وضعیت مجروحان حادثه انفجار معدن معدنجوی طبس را پیگیری کرد.

محمدرضا عارف ضمن تسلیت به بازماندگان این حادثه تلخ با خانواده‌های جان‌باختگان اظهار همدردی کرد. در این تماس‌های تلفنی، جواد قناعت استاندار خراسان جنوبی، سید محمد اتابک وزیر صنعت، معدن و تجارت، محمدرضا ظفرقندی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و پیرحسین کولیوند رئیس جمعیت هلال‌احمر، ضمن تشریح زوایای حادثه رخ داده در معدن معدنجوی طبس و ارائه آخرین آمار جان‌باختگان و خسارت‌های مادی وارد شده، از تلاش‌های حداکثری همه بخش‌ها برای زنده یافتن سایر معدن‌کاران خیر دادند.

دستور وزیر کار برای بررسی علل حادثه؛

استانداردهای ایمنی معادن بازنگry می‌شود

به گزارش مرکز روابط عمومی و امور بین الملل وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی بار دیگر ضایعه درگذشت شماری از کارگران شرکت «معدن‌جو» طبس را به خانواده حادثه‌دیدگان، جامعه کارگری و همه مردم ایران تسلیت می‌گوییم و با بازماندگان ابراز همدردی می‌کنیم.

پیرو انتشار اطلاعیه شماره یک و پس از بررسی‌های اولیه حادثه رخ داده به اطلاع می‌رسانیم که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی کار با استفاده از همه ظرفیت‌های قانونی،

کارگری

ویژه اطلاع‌رسانی اشتغال

www.bazarekar.ir

بازارکار

دوشنبه ۲ مهر ۱۴۰۳-۱۹ ربیع‌الاول ۱۴۴۶-۲۳ سپتامبر ۲۰۲۴-سال بیست و چهارم- شماره ۱۳۸۰

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پی حادثه اندوه‌بار انفجار معدن در طبس و جان باختن شماری از کارگران، در پیامی ضمن تسلیت به خانواده‌های داغدار، بر لزوم بیشترین تلاش برای امدادرسانی به کارگران تأکید کردند. متن پیام تسلیت حضرت آیت الله خامنه ای به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم

حادثه‌ی تلخ و اندوهبار، در معدن ذغال سنگ در طبس را که در آن تعدادی از کارگران قربانی یا مصدوم شدند، به خانواده‌های این عزیزان و مردم آن منطقه تسلیت عرض می‌کنم. به مجموعه‌ی امداد که از سوی مقامات دولتی برای کمک به محل حادثه رفته‌اند تأکید می‌کنم که بیشترین تلاش خود را مصروف نجات آنان کنند و برای کاهش ابعاد این مصیبت هر اقدام لازم را انجام دهند. رسیدگی فوری به وضع مصدومان نیز باید مورد اهتمام قرار گیرد.

اعلام سه روز عزای عمومی در خراسان جنوبی

نماینده ولی‌فقیه در خراسان جنوبی و استاندار نیز در پی حادثه معدن طبس با صدور پیام تسلیت مشترک، از امروز دوم مهر به مدت سه روز در استان عزای عمومی اعلام کردند.

حجت‌الاسلام سیدعلیرضا عبادی و جواد قناعت در پیامی مشترک اعلام کردند: «حادثه تأسف‌برانگیز در معدن معدنجوی طبس و خیر جان باختن و مجروح شدن جمعی از کارگران شریف آن خطه، مایه تأسف و تألم شدید همگان و اینجانبان شد.»

این پیام می‌افزاید: «این ضایعه جانگداز را به مردم گرانقدر استان خراسان جنوبی و شهرستان طبس به ویژه خانواده‌های داغدار تسلیت عرض کرده، سلامت و شفای تمامی مجروحان را از خداوند متعال مسئلت می‌کنیم.»

در این پیام اعلام شده است: «بدین خاطر از روز دوشنبه دوم مهر، سه روز در استان عزای عمومی اعلام می‌شود.»

معادن زغال سنگ جزو خطرناک‌ترین معادن دنیا هستند

یکی از موضوعاتی که پس از این حادثه ذهن‌ها را درگیر می‌کند این است که آیا روش دیگری برای استخراج زغال سنگ وجود دارد که این‌تر باشد؟ یا قصوری از جانب مدیران رخ داده که موجب این اتفاق شده است؟ در ادامه در اظهارنظر متخصصان را در این زمینه می‌خوانید. دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران در خصوص حادثه ناگوار معدن زغال‌سنگ طبس در گفت‌وگو با رسانه‌ها گفت: با توجه به اینکه معدن طبس جزو معادن نمونه زغال‌سنگ در کشور بوده و مقررات ایمنی را به صورت دقیق رعایت کرده بود، انتظار چنین حادثه‌ای در این معدن را نداشتیم و این شرکت تا به حال چنین موردی را تجربه نکرده است.

سعید صمدی در خصوص علل اصلی این حادثه افزود: با توجه به بررسی‌های اولیه، به نظر می‌رسد تصاعد آنی گاز علت اصلی این حادثه بوده است. گاهی اوقات معدن زغال‌سنگ به مخازن گاز برخورد می‌کنند که این مخازن قابل پیش‌بینی نبوده؛ این حد و حدود زمانی رخ می‌دهد که معدن به یک مخزن گازی برخورد کرده و کل تونل را درگیر می‌کند که در نهایت منجر به چنین حوادثی می‌شود.

وی در پاسخ به اینکه آمار سوانح معدنی ما در مقایسه با استانداردهای جهانی در چه سطحی قرار دارد، گفت: به لحاظ آماری، اگر این حادثه را در نظر بگیریم، می‌توان گفت آمار حوادث در صنعت زغال‌سنگ در وضعیت نرمالی قرار دارد؛ اما وقوع هر حادثه حتی در کوچک‌ترین مقیاس، بسیار تلخ و تأسفبار است.

دبیر انجمن زغال‌سنگ ایران با اشاره به اینکه معادن زغال سنگ جزو خطرناک‌ترین معادن دنیا هستند، توضیح داد: معادن زغال سنگ به دلیل ماهیت خطرناک خود، همواره در کانون توجه قرار دارند. وجود تونل‌های طولانی، کارگران زیاد و حساسیت بالایی که دارند، طبیعتاً نسبت به معادن دیگر حادثه‌پذیرتر هستند.

موضوع به بحث ایمنی معدن بر می گردد

رئیس سازمان نظام مهندسی معدن خراسان جنوبی نیز در گفت‌وگویی درباره علت این حادثه گفت: تا در مورد این حادثه کار کارشناسی لازم صورت نگیرد، هیچ اظهار نظری نمی‌توان کرد و هر اظهار نظری یک ظن و گمان است. اکنون یک گروه در حال انجام کار کارشناسی در این زمینه هستند و آن را به‌عنوان یک آموزش تلقی کنیم.

وی با بیان اینکه معادن سنتی یا مکانیزه هستند و معادن دنیا بیشتر سنتی هستند، خاطرنشان کرد: معادن زغال سنگ به‌صورت زیرزمینی استخراج می‌شوند و عملاً راه دیگری نیز وجود ندارد. روشی که در این معدن استفاده می‌شده، روش درستی بوده است. این اتفاق یک حادثه بوده و این گونه نیست که اگر ما در استخراج تغییر روش می‌داشتیم این حادثه رخ نمی‌داد. اکنون آن چیزی که باید بررسی شود، مباحث مربوط با ایمنی است نه مباحث فنی و استخراج معادن.

لزوم برخورد قانونی و قاطع با ترک فعل ها و کوتاهی ها

معادن و کارگاه های مرتبط در ایران با تلفات جانی بالا در سال های گذشته همراه بوده اند. آنچه مطالبه مردم و بویژه کارگران از دستگاه های قانونی و در صدر آن ها مجلس و دولت و دستگاه های نظارتی است برخورد بدون اقباض یا کوتاهی و قصور ها در این راه است. هنوز ماجرای زمستان یورت و معدن سمنان فراموش نشده که داغ دیگر برای دل خانواده های کارگری و این بار در خراسان جنوبی نشست. وزارت کار باید بحث ایمنی را جدی بگیرد، بازرسی وزارت باید پاسخگوی کوتاهی های عوامل خود در ادارات مختلف استانی و شهرستانی باشد.

تهیه و تنظیم: امیر علی بینام

ایران تسلیت

از زمستان یورت تا تابستان طبس؛

«ضعف بازرسی کار و نبود ایمنی در معادن»

از کارگران جان می گیرد

متخلفان احتمالی و ترک فعل‌ها به مراجع قضایی و اداری اقدامات لازم صورت بگیرد. دادستان کل کشور نیز به‌دنبال وقوع این حادثه در نامه‌ای خطاب به دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان خراسان جنوبی، دستور بررسی و رسیدگی هرچه سریع‌تر این حادثه و ابعاد آن را صادر کرد.

وزیر صمت: گزارش کارشناسی ابعاد حادثه معدن طبس به مردم ارائه می‌شود

وزیر صنعت، معدن و تجارت نیز روز گذشته خودش را به طبس رساند و ضمن تسلیت به خانواده‌های داغ‌دیده این حادثه در جمع خبرنگاران گفت: کارهای شرکت خصوصی که این معدن زغال‌سنگ را برعهده دارد، در دست بررسی است.

سید محمد اتابک با بیان اینکه در شرایط پیش آمده نیاز است یک گروه کارشناسی کامل این حادثه را مورد بررسی قرار دهند، عنوان کرد: پیش از هرگونه اظهارنظری باید کارشناسان چگونگی وقوع این حادثه و مسائلی را که موجب انفجار در معدن زغال سنگ شرکت معدنجوی طبس شده، بررسی کرده و نظر خود را اعلام کنند. وی بیان کرد: ایمنی این معدن هم توسط وزارت کار، تعاون و رفاه اجتماعی مورد بررسی قرار می‌گیرد و یک گزارش کامل کارشناسی خدمت مردم ارائه و اطلاع‌رسانی خواهیم کرد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین از تشکیل کمیته‌ای برای بررسی کارشناسی علت حادثه معدن خیر داد و گفت: کارشناسان زبده و باتجربه را برای رسیدگی به این مهم مأمور کردیم. اتابک افزود: از ابتدای وقوع حادثه، استاندار، مسئولان معدن و مدیران در محل حادثه حضور پیدا کرده‌اند و اقداماتی برای خروج جان‌باختگان صورت گرفته و موضوع در حال پیگیری است.

وی ادامه داد: برای رسیدگی به کسانی که در این حادثه مصدوم شده‌اند، کمیته‌ای تشکیل شد. همچنین خود شرکت خصوصی که مسئول این معدن بوده، در حال پیگیری است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: امیدواریم شرایط بهبودی برای کسانی که در این حادثه مصدوم شده‌اند فراهم شود. برای جان‌باختگان مسائل مربوط به تدفین و تمام موارد مربوط را دنبال می‌کنیم تا بخشی از تألمات خانواده‌ها برطرف شود.

اتابک با بیان اینکه این‌سازی برای خروج باقی اجساد این حادثه در حال انجام است، تصریح کرد: امیدواریم هرچه زودتر کار آواربرداری و سایر مسائل مربوط به معدن تمام شود.

پیام تسلیت رهبر انقلاب، رئیس‌جمهور و ...

در پی این حادثه، رهبر انقلاب ، رئیس‌جمهور، رئیس مجلس، معاون اول رئیس‌جمهور، رهبر جریان حکمت ملی عراق، نماینده ولی‌فقیه در خراسان جنوبی و استاندار خراسان جنوبی نیز طی پیام‌هایی با بازماندگان این حادثه ابراز همدری کردند.